

het gehele land zou blijven bestaan. Natuurlijk, de meeste mensen plegen die gezagsverhoudingen en bestuursregelingen te aanvaarden als een gegeven feit, als een nu eenmaal aanwezig kader waarin zij hun persoonlijk bestaan zo goed mogelijk trachten in te richten, maar bij diegenen die politiek geïnteresseerd zijn, ligt het anders: zij willen die verhoudingen overzien en die regelingen kennen, niet globaal maar nauwkeurig, en dat laatste is bepaald noodzakelijk voor allen die in hun werk rechtstreeks met die verhoudingen en regelingen te maken krijgen.

Het zou bij uitstek nuttig zijn geweest indien het Militair Gezag uit Londen enkele duizenden exemplaren had kunnen meenemen van die nummers van het *Staatsblad* waarin de belangrijkste 'terugkeer'-wetsbesluiten waren afgedrukt, maar van de nummers die de besluiten inhielden welke in de laatste maanden van '43 en de eerste van '44 waren vastgesteld (het besluit op de bijzondere staat van beleg, de vier besluiten die de bijzondere rechtspleging regelden, en het Zuiveringsbesluit), waren geen extra-exemplaren gedrukt en andere belangrijke besluiten, zoals het Tijdelijk persbesluit, het besluit Tijdelijke voorziening bestuur provincies en gemeenten, het besluit Opheffing bezettingsmaatregelen en het Tribunaalbesluit, werden pas in september vastgesteld – het duurde toen geruime tijd voordat men in Engeland de beschikking had over de gedrukte exemplaren van het *Staatsblad*, d.w.z. over het gebruikelijke aantal. Daarbij merken wij nog op dat de regering wenste dat aan het besluit Tijdelijke voorziening bestuur provincies en gemeenten geen algemene bekendheid zou worden gegeven; gelijk al vermeld, hield dat besluit in, dat de provinciale en gemeentelijke besturen in beginsel in hun 'oude' samenstelling (de samenstelling van 10 mei '40) zouden terugkeren – gevreesd werd dat de bezetter, als tot hem doordrong dat dat de regeling was die in het bevrijde Zuiden werd toegepast, de naoorlogse ontredde zou vergroten door uit het nog bezette Noorden al diegenen weg te voeren die bij de bevrijding weer als provinciale of gemeentelijke bestuurders zouden optreden. Die vrees leefde vooral bij koningin Wilhelmina en premier Gerbrandy; beiden zagen Duitsland als een volstrekt duivelse macht, beiden hadden de overtuiging dat van een duivelse macht uitsluitend duivelse streken te verwachten waren. Vandaar die geheimhouding – maar wat niet geheim werd gehouden, was daarom nog niet bekend.

Medio oktober '44, toen Eindhoven een maand was bevrijd, constateerde de procureur-generaal bij het Bossche gerechtshof, mr. E. L. M. H. baron Speyart van Woerden, die zich (Den Bosch was nog niet bevrijd) naar Eindhoven had begeven o.m. om contact op te nemen met de zich